

BIULETYN

OBSERWATORIUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ nr 1/2014
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

10 LAT

W UNII

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Obserwatorium Integracji Społecznej powstało w ramach projektu „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

10-lat koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego

W maju 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Członkostwo w Unii Europejskiej stworzyło jej obywatelom szereg możliwości przemieszczania się, zamieszkiwania, podejmowania zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej na jej obszarze. Konsekwencje wykorzystania tych możliwości przeniesione zostały automatycznie m.in. na sferę zabezpieczenia społecznego. Migracje oraz podejmowanie zatrudnienia przez obywateli na całym obszarze UE nie byłyby tak atrakcyjne, jeśli wiązałyby się z pozbawieniem praw związanych z dotychczasowym podleganiem systemowi ubezpieczenia społecznego w innym państwie.

To zrodziło potrzebę stworzenia takich regulacji prawnych, które umożliwiłyby sumowanie wszystkich okresów podleganiu ubezpieczeniu społecznemu w poszczególnych krajach, w celu nabycia i zachowania praw do świadczeń społecznych, jak również wypłatę tych świadczeń osobom zamieszkującym w dowolnym

państwie członkowskim. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Koordynacja jest gwarancją realizacji zasady swobodnego przepływu osób.

Jedną z podstawowych zasad obowiązujących w Unii Europejskiej jest zasada swobodnego przepływu osób. Zasada ta stała się podstawą wprowadzenia koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Dzięki zasadom koordynacji obywatele Wspólnoty otrzymują pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywają, a w jakim pozostali członkowie rodziny.

Od dziesięciu lat Marszałek Województwa Świętokrzyskiego pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji

systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób z terenu województwa świętokrzyskiego w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii.

Zadanie na samorząd województwa nakłada ustawa o świadczeniach rodzinnych. Marszałek realizuje za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Ogólna liczba spraw zakończonych

* dane dotyczące 2014 roku obejmują okres do 30.04.2014r

Ogólna liczba wydanych decyzji administracyjnych

w 2007 roku. Związane jest to ze zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie w 2007 roku. Zmiana ta spowodowała, że to Marszałek Województwa stał się organem właściwym do wydawania decyzji w sprawach w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Porównując okres

Dziesięcioletni okres realizacji zadania z zakresu koordynacji świadczeń rodzinnych to proces złożony, pracochłonny i skomplikowany pod względem prawnym. W okresie od 01.05.2004 roku do 30.04.2014 roku w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych w Województwie Świętokrzyskim do ROPS wpłynęło łącznie **35 077** spraw.

ostatnich trzech lat zauważamy, iż w 2013 roku liczba spraw przyjętych dotyczących postępowania administracyjnego rozpatrywanych na gruncie prawa polskiego wzrosła o **522%** w stosunku do 2011 roku i o **134%** w stosunku do 2012.

Liczba spraw wpływających w latach 2004-2008 wykazywała tendencję rosnącą. W latach 2009-2010 nastąpił spadek liczby spraw, natomiast od 2011 roku obserwujemy ponowny wzrost liczby spraw. W 2013 roku w porównaniu do 2011 roku ogólna liczba przyjętych spraw zwiększyła się o **285%**, a w stosunku do 2012 roku liczba ta wzrosła o **104%**.

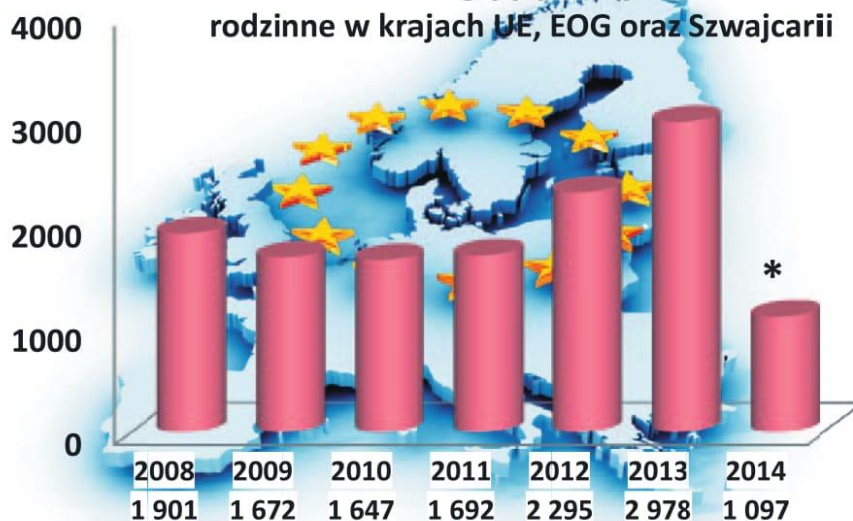
Analogicznie jak w przypadku spraw wpływających najczęściej spraw zakończonych w pierwszych latach obecności Polski w Unii Europejskiej przypada na 2008 rok. Zdecydowanie największa liczba spraw zakończonych wystąpiła w 2013 roku, kiedy to zwiększyła się o **237%** w stosunku do 2011 roku i o **137%** do 2012 roku.

W 2013 roku liczba spraw wpływających na potrzeby instytucji zagranicznych wzrosła o **95%** w stosunku do 2011 roku i o **52%** w stosunku do 2012 roku.

Jednym z zadań, które należą do Marszałka Województwa jest wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów

Nieco inna sytuacja wystąpiła w przypadku liczby spraw wpływających dotyczących postępowania administracyjnego rozpatrywanych na gruncie prawa polskiego, gdyż w latach 2004-2006 nie występowały sprawy dotyczące postępowania administracyjnego rozpatrywane na gruncie prawa polskiego. Tego typu sprawy pojawiły się

Liczba rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne w krajach UE, EOG oraz Szwajcarii

* dane dotyczące 2014 roku obejmują okres do 30.04.2014r

zabezpieczenia społecznego. Ogólna liczba wydanych decyzji administracyjnych w latach 2004-2014 wyniosła **12 178**.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych wykazuje stałą tendencję wzrostową. Najbardziej zauważalny wzrost nastąpił w 2013 roku, kiedy to w stosunku do roku poprzedniego liczba zwiększyła się o **85%**, a w stosunku do 2011 roku o **159%**. Wyjątek od stanowił rok 2010, w którym to odnotowano minimalny spadek liczby wydanych decyzji.

Kolejne zadanie Marszałka Województwa w ramach koordynacji świadczeń to ustalenie kwot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na terenie RP.

W okresie od 01.01.2008r. do 30.04.2014r. łączna kwota ustalonych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na terytorium RP wyniosła **4 177 867,00 zł**. Najwyższą łączną kwotę ustalono w 2009 roku – ponad milion złotych. Było to efektem znacznego wzrostu liczby wpływających spraw dotyczących postępowania administracyjnego rozpatrywanych na gruncie prawa polskiego, w związku ze zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych,

która weszła w życie w 2007 roku. W kolejnych dwóch latach analogicznie do ilości spraw kwoty ustalonych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych kształtowały się na niższym poziomie, natomiast od 2012 roku odnotowujemy stały wzrost. W 2013 roku było o **69%** więcej nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych niż w 2012 roku.

Łączna kwota umorzonych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w okresie 01.01.2008r. do 30.04.2014r. wyniosła **364 063, 00 zł**. Oznacza to, że umorzono 9% wszystkich ustalonych za nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

W okresie od 1 stycznia 2008 roku do 30 kwietnia 2014 roku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej wpłynęły sprawy dotyczące łącznie **13 282** rodzin w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

W latach 2008-2014 roku największa liczba rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne w krajach Unii Euro-

Zestawienie powiatów pod względem rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne w krajach UE, EOG oraz Szwajcarii (łącznie w latach 2008-2014*)

* dane dotyczące 2014 roku obejmują okres do 30.04.2014r

Liczba rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne w krajach UE, EOG oraz Szwajcarii łącznie w latach 2008-2014* – zestawienie procentowe, powiaty województwa świętokrzyskiego

pejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii pochodzi z powiatów: kieleckiego, miasta Kielce, koneckiego, ostrowieckiego i jędrzejowskiego. Najmniejsza liczba rodzin pochodzi z powiatów: kazimierskiego, opatowskiego i pińczowskiego.

Największe nasilenie wyjazdów wśród rodzin z terenu regionu świętokrzyskiego, które ubiegają się o świadczenia rodzinne w krajach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii na przestrzeni dekady obserwujemy w Kielcach (co stanowi 14% wyjazdów rodzin z całego województwa świętokrzyskiego) oraz w powiecie kieleckim. Łącznie 19 gmin powiatu kieleckiego to niemal 20% wyjazdów rodzin z całego województwa świętokrzyskiego.

Wysoki wskaźnik migracji wśród rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne za granicą Polski odnotowuje również północna część województwa z takimi powiatami jak: konecki (9,7%), ostrowiecki (8,8%) i starachowicki (7,6%) oraz zlokalizowane w południowej części województwa powiaty: jędrzejowski (7,9%) i staszowski (6,1%).

Średni poziom to zachodnia i południowo – wschodnia część województwa z powiatami: buskim (5,6%), włoszczowskim (5,1%), i sandomierskim (3,4%) oraz zlokalizowany w północnej części województwa powiat skarżyski (5,5%).

Południowa i wschodnia część województwa, czyli takie powiaty jak pińczowski (2,5%), kazimierski (2%) i opatowski (2,5%) to obszary o silnych tradycjach rolniczych i sadowniczych oraz niezmiennie najmniejszej liczbie rodzin, które starają się o świadczenia rodzinne poza granicami Polski.

Zadanie wymaga dużego nakładu pracy i zaangażowania wszystkich pracowników realizujących je Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej jak i gminach województwa świętokrzyskiego oraz instytucji współpracujących.

Barbara Jakacka-Green
Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej

Wojewódzkie programy w zakresie polityki społecznej przyjęte do realizacji przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w 2014 r.

Przyjęcie przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w 2014r. dwóch programów tj. „**Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020**” oraz „**Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020**” to wyznaczenie kierunków współpracy Samorządu Województwa ze społecznościami lokalnymi w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej.

Poprzez konkretne działania w programach sygnalizujemy konieczność zmian rozwiązań już funkcjonujących i udoskonalamy system pomocy społecznej w regionie.

Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w dniu 26 lipca Uchwałą nr XLV/810/14 przyjął do realizacji „**Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020**”. Program będzie realizowany przez: samorządy terytorialne i ich jednostki organizacyjne, instytucje oraz podmioty zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie oraz organizacje pozarządowe.

Integralną częścią Programu jest diagnoza problemów oraz zasobów

instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim opracowana przez Obserwatorium Integracji Społecznej. W regionie świętokrzyskim w roku 2012 odnotowano spożycie alkoholu, które nie przekracza średniego krajowego spożycia. Na podstawie zestawienia cen poszczególnych napojów alkoholowych ze średnim wynagrodzeniem mieszkańców naszego regionu stwierdzono niższą niż średnia krajowa dostępność ekonomiczną alkoholu w województwie świętokrzyskim. Dostępność fizyczna alkoholu mierzona liczbą punktów sprzedaży napojów alkoholowych przypadającą na jednego mieszkańca województwa jest większa od średniej w kraju. Na jeden punkt sprzedaży w 2012 r. przypadało 233 mieszkańców województwa świętokrzyskiego. W skali całego kraju na jeden punkt sprzedaży w 2011 roku przypadało 257 osób. Dane zawarte w diagnozie wskazują na malejącą liczbę pacjentów poradni oraz dziennych oddziałów terapeutycznych,

co wynika ze zbyt niskich limitów NFZ. Na terenie województwa świętokrzyskiego odnotowywany został wzrost liczby osób pijących alkohol w miejscach publicznych. Na uwagę zasługuje również fakt niedostatecznej liczby placówek wsparcia dziennego, realizujących programy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży zwłaszcza na terenach wiejskich. Niedostateczna jest także liczba placówek służących reintegracji społeczno – zawodowej osób uzależnionych.

Program ma charakter aspektowy i stanowi element systemowego podejścia do profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program zawiera zbiór celów i zadań zaplanowanych na poziomie ogólnym, umożliwia dostosowywanie podejmowanych działań do lokalnych potrzeb. Cele programu będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres programowania tj. w latach 2014-2020.

Realizacja wyznaczonych celów operacyjnych na lata 2014-2020 w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ma w szczególności przyczynić się do:

- ograniczenia dostępności alkoholu;
- ograniczenia zaburzeń w życiu społecznym i rodzinnym spowodowanym nadużywaniem alkoholu.
- ograniczenia zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
- zmniejszenia skali zjawiska naruszania prawa związanego z nadużywaniem alkoholu.

- poprawy jakości i efektywności działań podejmowanych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program realizowany będzie zgodnie z zasadą subsidiarności przy udziale środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego, w tym środkami budżetu państwa i funduszami unijnymi. Źródłem współfinansowania zadań wynikających z Programu mogą być również fundusze celowe oraz środki prywatne i inne.

Institucją zarządzającą programem jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020”.

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą NR XLII/746/14 z dnia 28 kwietnia 2014r. przyjął do realizacji z „Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020”.

Program poprzedziła diagnoza problemu niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim. W świetle dokonanej diagnozy należy zwrócić uwagę m.in.

na rosnącą liczbę osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności – przewyższającą średnią krajową – mocno skorelowaną z wiekiem osób oraz nierównomierne rozłożenie terytorialne tej społeczności – szczególnie silnie zjawisko to zarysowuje się w powiecie kieleckim, mieście Kielce oraz powiecie ostrowieckim.

Do niekorzystnych zjawisk w regionie należy zaliczyć niską aktywność zawodową oraz wysokie bezrobocie wśród

osób niepełnosprawnych, co jest w znacznym stopniu skorelowane i stanowi wynik niskiego poziomu wykształcenia oraz posiadanych kwalifikacji, a także występujących barier mentalnych, psychicznych i społecznych. Wymienione czynniki wpływają na sytuację ekonomiczną osób niepełnosprawnych, potencjalne zagrożenie ubóstwem, co w konsekwencji obciąża budżet państwa i samorządów świadczeniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program stanowi rozwinięcie Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020 w zakresie wspierania, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, rehabilitacji oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Celem strategicznym programu jest stworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych. Cel będzie osiągnięty przy pomocy następujących celów operacyjnych:

Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych, ich rodzin, opiekunów, samorządów lokalnych, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, środowisk pracy, organizacji pozarządowych.

Działania podejmowane w ramach Programu zmierzają do:

- aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym;
- zmiany panujących społecznych negatywnych stereotypów na temat osób niepełnosprawnych;
- podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw.

Program jest próbą odpowiedzi na wyzwania najbliższych lat oraz na zmieniające się warunki społeczno-ekonomiczne naszego regionu. Realizacja celów zakłada korzystny wpływ na obraz i rozwój regionu, tworząc warunki umożliwiające poprawę sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych.

Gwarancją realizacji założonych celów stanowić będzie kompleksowe podejście do kwestii zjawiska niepełnosprawności opierające się na włączaniu tej grupy w życie społeczno-ekonomiczne oraz odejściu od koncepcji pomocy społecznej rozumianej jako działania charytatywne.

Program podobnie, jak poprzedni obejmujący lata 2006 – 2013, jest przedsięwzięciem kompleksowym, uwzględniającym obszary i kierunki wsparcia umożliwiające jak najpełniejsze osiągnięcie celu strategicznego. Interdyscyplinarny charakter dokumentu wymaga ścisłej współpracy z instytucjami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami społecznymi, a także prywatnymi. Jednocześnie jest to program otwarty, o dużym stopniu ogólności, co daje możliwość podejmowania inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych przez wiele różnorodnych podmiotów.

W związku z tym, iż zapisy programowe obejmują szerokie spektrum oddziaływań, wobec różnorodności grupy docelowej, mnogości zaangażowanych w realizację zadań podmiotów i instytucji Program nie narzuca ram finansowych, ani nie wskazuje definitywnych źródeł finansowania. Zakres realizacji działań ujętych w Programie w znacznej części uzależniony będzie od wielkości środków finansowych samorządu województwa, a także powiatów i gmin, w tym przekazanych na realizację zadań samorządów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także środków pochodzących z funduszy Europejskich.

Program składa się z dwóch głównych części. Pierwsza z nich prezentuje diagnozę sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie świętokrzyskim. Na jej podstawie wskazane zostały obszary, które rozpoznano jako problemowe i wymagające szczególnej koncentracji środków i działań. Druga część formułuje cel strategiczny i cele operacyjne przewidziane do realizacji w latach 2014 – 2020, ze wskazaniem działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów, przewidywanych efektów, wskaźników, adresatów, realizatorów programu, oraz źródeł finansowania.

Pragniemy zaznaczyć fakt, iż większość działań założonych w „Wojewódzkim programie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych” realizowanych było przez Samorząd Województwa w latach 2009-2014 w ramach zadań zleconych organizacjom pozarządowym i fundacjom z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Ten mechanizm planujemy zastosować również w nowej perspektywie Programu w latach 2014-2020.

Działania Samorządu Województwa Świętokrzyskiego na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu.

W roku 2013 Województwo Świętokrzyskie otrzymało środki PFRON w wysokości – **4 541 248,00 zł**.

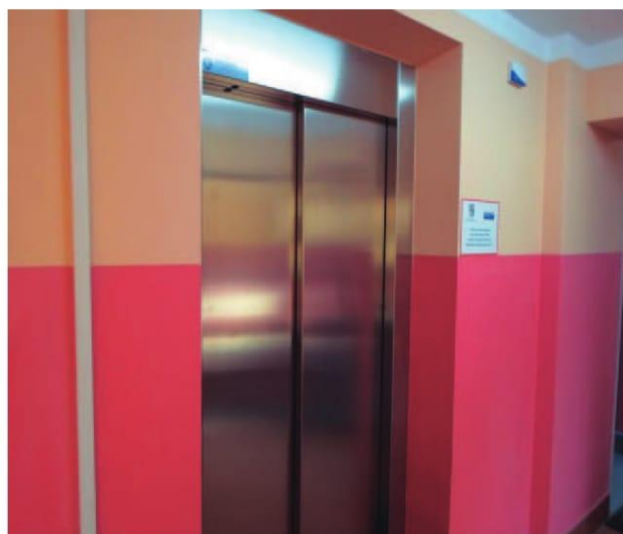
Ostatecznie środki PFRON otrzymane w roku 2013 mocą uchwał Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego przeznaczono na realizację zadań określonych w ww. ustawie:

1. dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – **900 000,00 zł**;
2. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej – **3 341 248,00 zł**;
3. dofinansowanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym/w trybie art. 36 ust. 2 i 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych/– ogółem **300 000 zł**, 5 zadań wybranych z katalogu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych (DZ.U z 2011 Nr 127 poz.721 z późn.zm.)
 - Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych...
 - Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych....

- Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć...
- Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach.
- w 2013 r. zrealizowano 7 umów o dofinansowanie robót budowlanych na łączną kwotę: **872 748,55 zł**.

Dofinansowanie otrzymały:

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich** – na zmianę sposobu użytkowania I piętra oraz przebudowę budynku Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie dla potrzeb Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Stąporkowie – kwota 186 636,62 zł.

Winda w Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy w Stąporkowie

- **Caritas Diecezji Kieleckiej** – na zainstalowanie windy w budynku dawnej Kaplicy przystosowanej na Hospicjum w Kielcach przy ul. Mieszka I wraz z przystosowaniem toalet, korytarza i wykonaniem tarasu od strony południowej dla leżakowania chorych – kwota 157 500,00 zł.

Taras dla leżakowania chorych w Hospicjum z siedzibą w Kielcach przy ul. Mieszka I

- **Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Grabowiecka 7** – na rozbudowę i przebudowę istniejącego budynku przy ul. Długiej 4 w Ostrowcu Świętokrzyskim o windę przyścienną – kwota 70 956,00 zł.

Winda w Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ul. Długiej 4

- **Caritas Diecezji Sandomierskiej** – na zakup i montaż windy do budynku Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjnego „Radość Życia” dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Sandomierzu ul. Trześniowskiej 13 – kwota 43 308,00 zł.

Winda w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjnym „Radość Życia” dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Sandomierzu

- **Akcja Katolicka Diecezji Sandomierskiej** – na montaż windy towarowo – szpitalnej w budynku Domu Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Focha 5 (z przeznaczeniem m.in. dla Hospicjum Stacjonarnego, zlokalizowanego na III kondygnacji budynku) – kwota 77 618,33 zł.

- **Zakład Produkcyjno – Handlowy „ADAX” Andrzej Pietrzykowski** – na remont istniejących zewnętrznych ciągów pieszych w celu przystosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych w budynku, w którym prowadzony jest Dom Pomocy Społecznej w Brodach – kwota 10 692,60 zł.

Podjazd dla niepełnosprawnych oraz ciągi komunikacyjne w Domu Pomocy Społecznej w Brodach prowadzonym przez Zakład Produkcyjno – Handlowy „ADAX”

- **Fundacja na Rzecz Wspierania Rodziny oraz Dzieci i Młodzieży „Fundacja z Uśmiechem”** – na kompleksowe prace remontowe w części: piwnica, parter, ocieplenie dachu oraz wykonanie wentylacji w Domu Opieki dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych Józefina – kwota 326 037,00 zł.

Wyremontowana część obiektu w Domu Opieki dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych Józefina

W ramach realizacji zadania dotyczącego dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej środka PFRON w wysokości: **2 984 796,14 zł.** przyznano dla:

- **Powiatowego Zakładu Aktywności Zawodowej w Stykowie** – 1 392 319,27 zł.
- **Zakładu Aktywności Zawodowej w Końskich** – 948 255,24 zł.
- **Zakładu Aktywności Zawodowej w Kielcach** – 644 221,63 zł.

Przyznane przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego środki zostały przeznaczone głównie na bieżącą działalność Zakładów Aktywności Zawodowej w Stykowie i Końskich oraz utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Kielcach.

Nowy Zakład rozpoczął działalność przy ul. Wesołej 52 w Kielcach od 04 listopada 2013r. Organizatorem ZAZ jest Caritas Diecezji Kieleckiej.

W nowo utworzonym Zakładzie zatrudniono 40 osób niepełnosprawnych ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 13 osób personelu.

Zakład prowadzi działalność wytwórczą i usługową w zakresie trzech warsztatów:

- introligatorskiego,
- pielęgnacji zieleni,
- opakowań i galanterii papierowej.

Samochód zakupiony do przewozu osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZAZ w Kielcach

Na wsparcie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym w ramach przeprowadzonych 2 edycji konkursów ofert oraz trybu pozakonkursowego, na realizację 5 zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, określonych w uchwale Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego przeznaczono łącznie **300 000,00 zł /28 umów/**. Zgodnie z zasadami przyznawania dotacji, beneficjenci zobowiązani byli do wniesienia wkładu finansowego w wysokości co najmniej 10% wartości realizowanego zadania.

„Program Wyrównywania Różnic Między Regionami II” – obszar A.

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego jest również realizatorem programu finansowanego ze środków przekazywanych poza algorytmem przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami II” – obszar A.

Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej. Celem realizowanego przez samorząd województwa obszaru A Programu jest dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego do obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

W roku 2013 Samorząd Województwa Świętokrzyskiego realizował projekty w ramach Umowy Nr WRR/000084/13/D podpisanej z Oddziałem Świętokrzyskim Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dniu 19 listopada 2012r.

W ramach powyższej umowy dofinansowanie otrzymało siedmiu wnioskodawców na łączną kwotę: **521 122,13 zł.:**

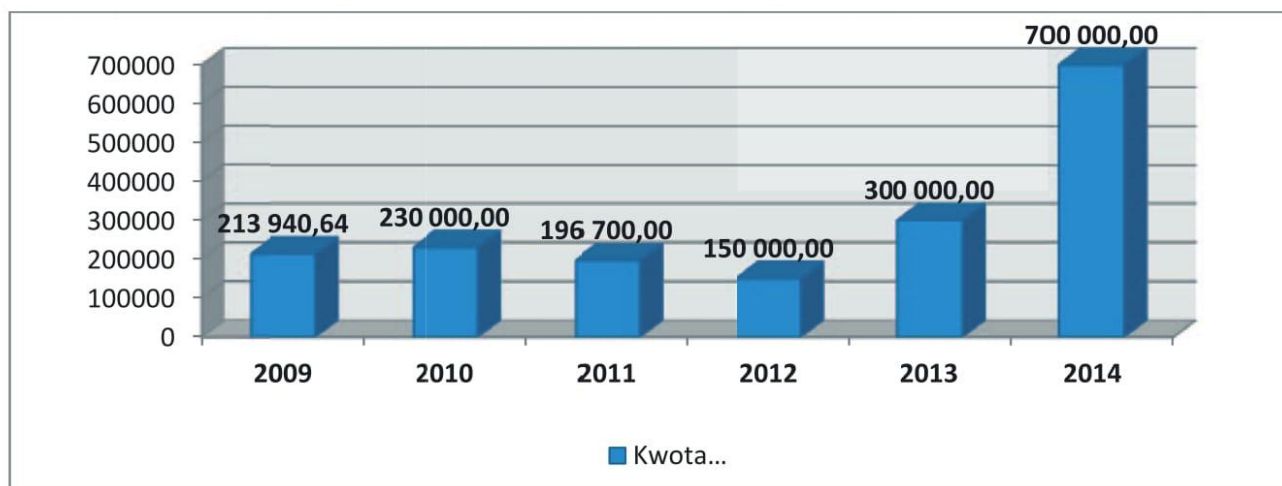
- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Pierzchnicy – 18 651,96 zł,
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach – 49 679,74 zł,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich – 209 109,94 zł,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Świętokrzyskim – 61 497,43 zł,
- Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarneckiej Górze – 28 000,00 zł,
- Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach- 59 803,06 zł.
- Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii św. Michała- 94 380,00 zł.

Wykres nr 1. przedstawia wykorzystanie w 2013r. środków PFRON przez wnioskodawców w ramach umowy WRR000084/13/D z 19 listopada 2012r.

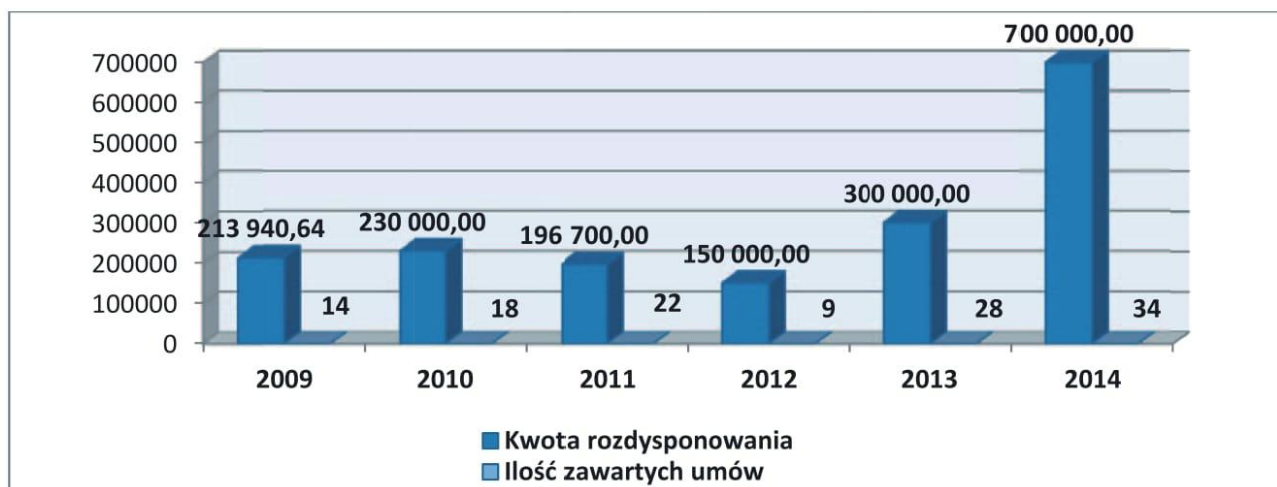
Od 2009r. Samorząd Województwa przekazuje środki na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym. Zadania zlecane są w ramach otwartych konkursów. Dzięki działaniom organizacji pozarządowych osoby niepełnosprawne mogą aktywnie włączać się w nurt integracji. Kształtowane są także postawy społeczne mające na celu adaptację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W minionych latach odnotowano zwiększoną aktywność organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych w regionie.

W jedenastoletnim okresie realizacji zadania dofinansowania robót budowlanych obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych najwięcej środków Samorząd Województwa Świętokrzyskiego przekazał w ramach zawartych umów powiatowi: kieleckiemu (4 337 367,76 zł), miastu Kielce (3 044 865,38 zł) buskiemu (2 265 501, 00 zł), koneckim (2 169 629,45 zł). Powiaty najmniej aktywne w aplikowaniu o tego typu dofinansowanie to: kazimierski, pińczowski oraz jędrzejowski.

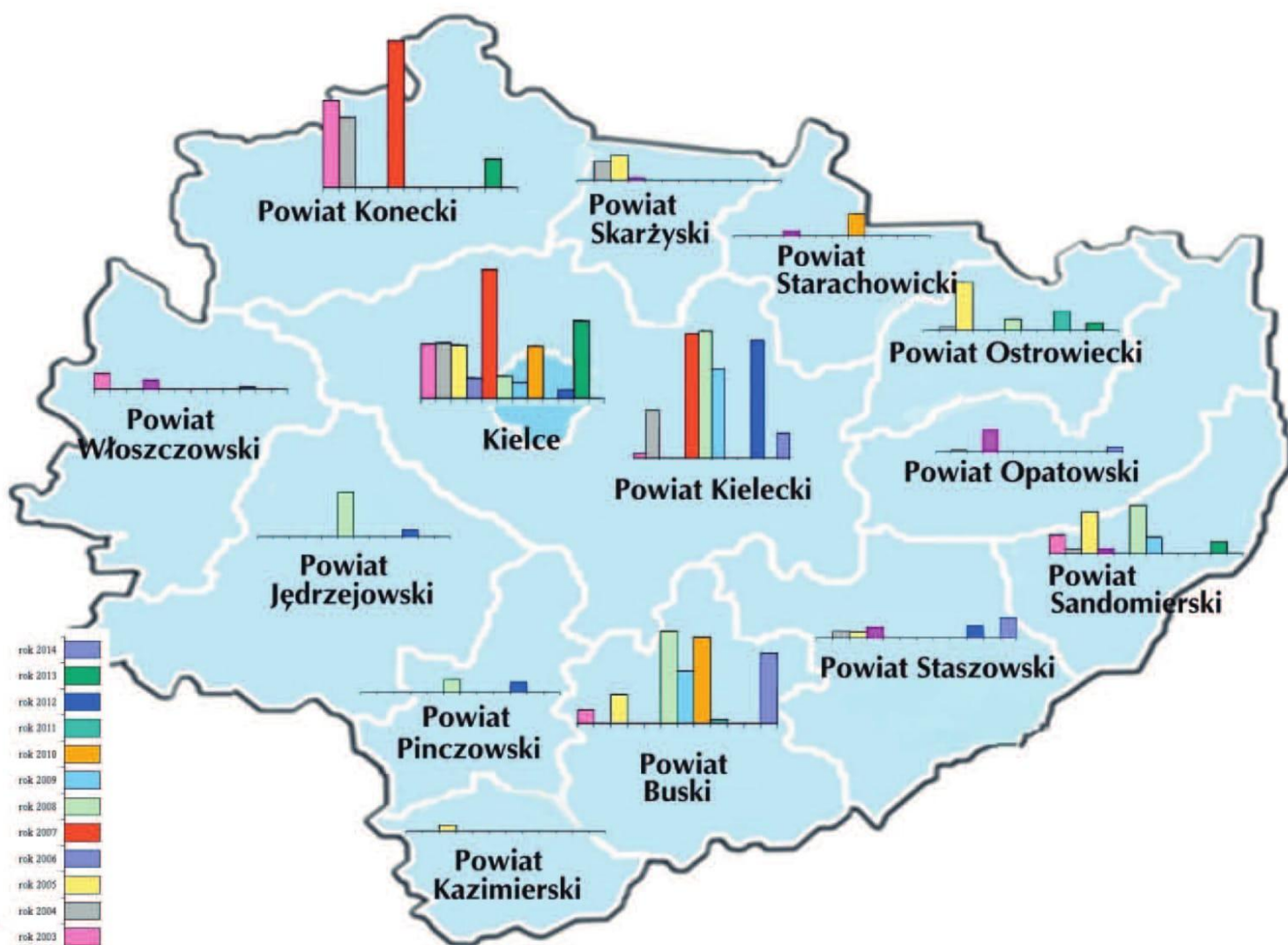
Wykres nr 1. Rozdysponowane kwoty w latach 2009-2014 na wsparcie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym ze środków PFRON

Wykres nr 2. Rozdysponowane kwoty w latach 2009-2014 na wsparcie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym ze środków PFRON oraz liczba zawartych umów

Mapa 1. dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, w latach 2003-2014.

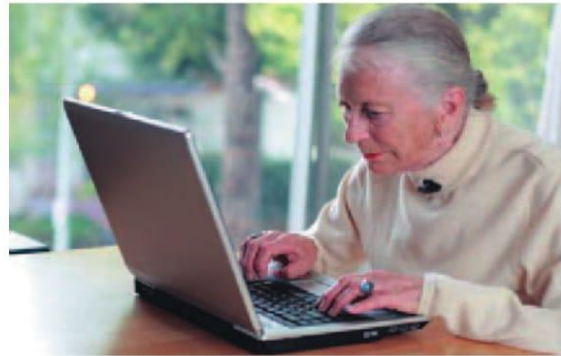

ROK	POWIAT	KWOTA
2003	Buski	90 000,00 zł
	Kielecki	33 000,00 zł
	Konecki	564 900,00 zł
	Miasto Kielce	340 500,00 zł
	Sandomierski	200 000,00 zł
	Włoszczowski	100 000,00 zł
	RAZEM	1 328 400,00 zł
2004	Kielecki	386 323,94 zł
	Konecki	457 144,33 zł
	Miasto Kielce	344 893,47 zł
	Opatowski	18 682,00 zł
	Ostrowiecki	34 560,00 zł
	Sandomierski	45 761,28 zł
	Skarżyski	200 000,00 zł
	Staszowski	75 000,00 zł
	RAZEM	1 562 365,02 zł
2005	Buski	186 468,00 zł
	Kazimierski	
	Kielecki	3 400,00 zł
	Miasto Kielce	333 821,84 zł
	Ostrowiecki	536 843,81 zł
	Sandomierski	444 450,00 zł
	Skarżyski	265 684,00 zł
	Staszowski	60 000,00 zł
	RAZEM	1 890 667,65 zł
2006	Miasto Kielce	120 000,00 zł
	Opatowski	249 071,00 zł
	Sandomierski	45 500,00 zł
	Skarżyski	18 000,00 zł
	Starachowicki	43 000,00 zł
	Staszowski	104 414,00 zł
	Włoszczowski	57 298,00 zł
	RAZEM	637 283,00 zł
2007	Konecki	960 949,00 zł
	Kielecki	1 000 000,00 zł
	Miasto Kielce	804 673,00 zł
	RAZEM	2 765 622,00 zł

ROK	POWIAT	KWOTA
2008	Buski	600 000,00 zł
	Jędrzejowski	442 388,00 zł
	Kielecki	1 035 038,00 zł
	Miasto Kielce	139 000,00 zł
	Ostrowiecki	120 574,00 zł
	Pińczowski	134 023,00 zł
	Sandomierski	518 461,00 zł
	RAZEM	2 989 484,00 zł
2009	Buski	342 390,00 zł
	Kielecki	723 000,00 zł
	Miasto Kielce	101 059,36 zł
	Sandomierski	175 000,00 zł
	RAZEM	1 341 449,36 zł
	2010	Buski
Miasto Kielce		326 585,00 zł
Starachowicki		213 184,00 zł
RAZEM		1 108 278,00 zł
2011	Buski	22 536,00 zł
	Ostrowiecki	211 119,00 zł
	RAZEM	233 655,00 zł
2012	Jędrzejowski	67 325,35 zł
	Kielecki	950 465,82 zł
	Miasto Kielce	50 795,71 zł
	Pińczowski	110 000,00 zł
	Staszowski	120 289,85 zł
	Włoszczowski	14 510,98 zł
	RAZEM	1 313 387,71 zł
	2013	Konecki
Miasto Kielce		483 537,00 zł
Ostrowiecki		81 648,60 zł
Sandomierski		120 926,33 zł
RAZEM		872 748,55 zł
2014		Buski
	Kielecki	200 140,00 zł
	Opatowski	50 400,00 zł
	Staszowski	205 300,00 zł
	RAZEM	911 438,00 zł
SUMA	16 954 778,29 zł	

„Z godnością oczekuj starości”

Sokrates

Świętokrzyski Senior

Sytuacja i potrzeby osób starszych w województwie świętokrzyskim – raport z badania socjologicznego

Starzenie się społeczeństwa jest jednym z podstawowych problemów współczesnych czasów. Demografowie alarmują: postępujące zjawisko starzenia się i niski przyrost naturalny w Europie nie gwarantuje nawet zastępowalności pokoleń. Polska staje się krajem „starzejącym się” gdyż należy do krajów, w których odnotowywany jest znaczny odsetek osób w starszym wieku. Wraz ze wzrostem liczby osób starszych zwiększać się będzie liczba osób chorych, niepełnosprawnych, zależnych i potrzebujących pomocy. Opieka nad człowiekiem starym, chorym i potrzebującym jest prawem każdego człowieka i jednocześnie obowiązkiem społeczeństwa.

Wobec procesu starzenia się społeczeństwa koniecznym jest podejmowanie działań mających na celu wprowadzenie ułatwień dla ich funkcjonowania w społeczeństwie poprzez stworzenie oferty ukierunkowanej na wsparcie seniorów. W celu zdefiniowania sytuacji i potrzeb osób starszych w 2013 r., na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, po raz pierwszy w regionie przeprowadzone zostało badanie socjologiczne pn.: „Sytuacja i potrzeby osób starszych w województwie świętokrzyskim”, w ramach realizacji projektu

„Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem badania była diagnoza sytuacji i potrzeb osób starszych (60+) w województwie świętokrzyskim poprzez:

- poznanie subiektywnych opinii osób 60+ na temat swojej sytuacji życiowej w aspekcie społecznym, zdrowotnym i ekonomicznym,
- określenie stanu wiedzy seniorów na temat dostępnych usług pomocy społecznej, usług z zakresu ochrony zdrowia oraz usług z zakresu aktywizacji społecznej,
- określenie odsetka osób korzystających z tego typu usług,
- poznanie subiektywnych opinii seniorów na temat dostępnych usług pomocy społecznej, usług z zakresu ochrony zdrowia oraz usług z zakresu aktywizacji społecznej,
- określenie potrzeb seniorów w zakresie usług społecznych, zdrowotnych i aktywizacyjnych,

Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w 2011 r. oraz mediana wieku

Źródło: NSPLiM – Ludność w województwie świętokrzyskim. Stan i struktura demograficzno – społeczna. GUS.

- określenie czynników wpływających na stopień korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i działań aktywizacyjnych,
- określenie działań podejmowanych na rzecz seniorów przez samorządy gminne i powiatowe województwa świętokrzyskiego,
- określenie liczby podmiotów publicznych i niepublicznych działających na rzecz osób 60+, uzyskanie informacji na temat rangi kwestii potrzeb seniorów w ramach polityki społecznej prowadzonej przez samorządy gminne i powiatowe, dokonanie analizy oferty samorządów gminnych i powiatowych ukierunkowanej na wsparcie seniorów.

Do realizacji badania wykorzystane zostały trzy metody badawcze:

desk research tj. analiza danych zastanych obejmujących dane statystyki publicznej, między innymi takie jak: dane GUS (bank danych lokalnych, statystyczne vademecum samorządowca), wyniki Diagnozy Społecznej, jak również dostępne badania i analizy dotyczące aktywności społecznej, kapitału społecznego, społeczeństwa obywatelskiego.

metoda ilościowa tj. **PAPI** – (*Paper and Pencil Interview*), realizowana w formie wywiadu bezpośredniego, podczas którego odpowiedzi respondenta zapisywane są przez ankietera w papierowej wersji kwestionariusza (uzyskano zgodnie z założeniem **3562** wywiady). Zastosowanie tej metody pozwoliło na dotarcie do szerokiego spektrum respondentów, co zapewniło wysoki poziom reprezentatywności

metoda ilościowa PAPI – (*Paper and Pencil Interview*), realizowana w formie wywiadu bezpośredniego we wszystkich samorządach powiatowych i gminnych województwa świętokrzyskiego. Zastosowano celowy dobór próby liczebność próby wyniosła 116 – 102 osoby reprezentujące gminy i 14 osób reprezentujące powiaty.

indywidualny wywiad pogłębiony, IDI – (*Individual in-Depth Interview*) przeprowadzany z jedną osobą wg narzędzia, jakim był w tym przypadku specjalny scenariusz.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zwiększeniu w stosunku do danych z NSPLiM z 2002 r. uległ odsetek osób najstar-

szych w wieku 65 lat i więcej o 0,5% i wyniósł 14,9%. Wśród mieszkańców miast udział ludności w starszym wieku wzrósł o 2,6% do 14,7% natomiast na wsi obniżył się o 1,1% do 15,1%.

Biorąc pod uwagę terytorialne zróżnicowanie ludności według wieku największym potencjałem demograficznym wyróżnia się powiat kielecki z najmniejszym udziałem najstarszych roczników ludności. Powiaty o najniższym potencjale demograficznym to powiat pińczowski, kazimierski oraz buski. Mediana wieku w województwie świętokrzyskim wyniosła 39,3 lat. Według prognoz GUS w województwie świętokrzyskim będzie się zmniejszać liczba osób, które będą wchodziły na rynek pracy w stosunku do liczby ludności, która rynek pracy opuściła osiągając wiek emerytalny. Niekorzystne zmiany dotyczą zarówno obszarów miast, jak i wsi. Na wsi w większym stopniu maleje potencjalny napływ na rynek pracy, ale towarzyszy mu niższy napływ emerytów. W mieście obserwujemy spadek napływu na rynek pracy lecz zdecydowanie rośnie udział osób w wieku emerytalnym.

Wyniki badania metoda PAPI wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego w wieku 60+

- Ponad 80% badanych deklaruje, iż otrzymuje pomoc. Respondenci otrzymują pomoc przede wszystkim od swoich dzieci, żony lub męża oraz od swoich wnuków lub prawnuków. Mniejsze znaczenie ma pomoc sąsiedzka i pielęgniarok środowiskowych. Należy zwrócić uwagę na bardzo niski, wręcz niezauważalny udział w tej pomocy wolontariatu i organizacji kościelnych.
- Blisko połowa respondentów w wieku powyżej 81 lat zgłasza potrzebę korzystania z usług i pomocy opiekuńczej czy pielęgniarok przycho-dzącej do domu podczas, gdy 10% osób w tym wieku już korzysta z takiej pomocy.
- Niespełna 20% osób po 81 r.ż sygnalizuje potrzebę korzystania z pobytu w placówce świadczącej opiekę dzienną dla osób starszych.
- Około 10% respondentów po 81 r.ż zgłasza potrzebę pobytu w placówce świadczącej opiekę całodobową.
- 73,7% seniorów uczestniczących w badaniu stwierdza, że są zupełnie lub raczej zadowoleni ze swojego życia. Najczęściej skłonni są tak

postrzegać swoje życie seniorzy w przedziale wieku 71-75 lat (78,4%);

- Żadna z anietowanych osób po 81 roku życia nie oceniła swojej sytuacji finansowej jako w zupełności zadowalającej. Najbardziej optymistycznie widzą swoją sytuację finansową seniorzy w przedziale wieku 76-80 lat, którzy łącznie w 21,5% są zupełnie lub raczej zadowoleni ze swojego stanu posiadania. Najmniej zaś ci w przedziale wieku 60-64 lat – łącznie 17% pozytywnych wskazań.
- Na bardzo niskim poziomie, jak wykazały badania, jest udział osób starszych w działalności organizacji pozarządowych, wynosi on niespełna 5%.
- Generalnie seniorzy w województwie świętokrzyskim są bardzo mało aktywni społecznie, nawet w sferach, które ich bezpośrednio dotyczą czyli działalności w swoim środowisku i na rzecz osób w podobnym wieku.
- Około 7% respondentów deklaruje, iż doświadczają różnych form przemocy.
- Około 26% odczuwa poczucie osamotnienia.
- W ocenie respondentów dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu, jak i poziom oferowanych przez nich usług prezentuje się zaskakująco dobrze w poszczególnych gminach. Jakkolwiek poziom podstawowej opieki zdrowotnej nie niesie większych problemów, tak już na poziomie specjalistycznej opieki starsi mieszkańcy badanych gmin spotykają się z szeregiem licznych utrudnień. Pierwszą barierę do pokonania stanowi już samo oczekiwanie na wizytę, do tego dochodzą częste kolejki do lekarzy specjalistów. Te wiodące utrudnienia wiążą się w dużym stopniu z brakiem specjalistycznego ośrodka zdrowia w pobliżu miejsca zamieszkania. Dostępność do specjalistów ogranicza system rozwiązań komunikacyjnych. Ośrodki zdrowia ze specjalistyczną opieką lekarską znajdują się głównie w większych miastach, dojazd do nich przy często występujących, znamienych dla wieku starszego indywidualnych ograniczeniach ruchowych staje się nie lada wyzwaniem.
- Seniorzy wskazują, iż często rezygnują z wybranych świadczeń zdrowotnych z powodów finansowych. Wynika to w dużym stopniu z niedostatecznej wiedzy w tym zakresie, pozyskiwanej głównie przez wysoce niedoskonały, funkcjonujący system wyławiania osób potrzebujących spośród seniorów, co w praktyce oznacza udzie-

lanie pomocy tylko tym, którzy sami w jakiś sposób sygnalizują swoje problemy. Trudno wskazać skalę i zasięg badanego zjawiska. Najczęściej zgłaszany przez badanych respondentów był brak możliwości wykupu bardzo drogich leków. Przeszkody w odczuwaniu życia jako stabilnego i znośnego to niesatysfakcjonujące dochody tej kategorii wiekowej, związane jednocześnie z koniecznością leczenia, rehabilitacji czy opłacania usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych oraz niedoskonale funkcjonujący system opieki zdrowotnej na poziomie specjalistycznym.

- W grupie badanych seniorów poczucie bezpieczeństwa jest oceniane jako dobre. Kategoria bezpieczeństwa jako bardzo cenną wartością w życiu każdego z nas. W życiu osób starszych najbardziej narażonych na niebezpieczeństwa i w sposób szczególnie przywiązanych do swojego miejsca zamieszkania, nabiera wyjątkowego znaczenia i fundamentalnie wpływa na ich jakość życia.
- Osoby starsze w szczególności po 81 r.ż. sygnalizują problemy z wykonywaniem różnych czynności w codziennym życiu np.: większymi porządkami, myciem okien itp. oraz robieniem zakupów czy załatwianiem spraw urzędowych.
- 77,3% seniorów jest zupełnie lub raczej zadowolonych ze swojej sytuacji mieszkaniowej, a więc dla ponad ¾ respondentów własne dokonania w tej sferze są powodem do osobistej satysfakcji.

Wyniki badań ilościowych przeprowadzonych z przedstawicielami OPS z regionu świętokrzyskiego.

- Pracownicy OPS w większości uważni obserwatorzy życia społecznego, stojąc przed wyborem najczęściej prezentowanych postaw przez osoby starsze, mieszkające w ich gminach, głównie wskazywali na te, które raczej ocenia się jako bierne, a więc 43,1% z nich wybierała postawę – „pogodzenia się ze swoją marginalną rolą” – jako dominującą wśród seniorów, szczególnie tych mieszkających w gminach wiejskich. Największy niepokój badanych (jak sami zaznaczali) wzbudzała jednak postawa roszczeniowa.
- Oferta proponowana przez gminy w aspekcie możliwości spędzania wolnego czasu przez seniorów poprawia się. Obecne w gminach ośrodki kultury i coraz częściej różnego rodzaju

kluby, w tym seniora, stają się miejscem integracji, tworzenia kultury i kultywowania tradycji, z powodów głównie finansowych nie do końca spełniają oczekiwaną rolę. To, co jest w większości poza zasięgiem seniorów, głównie mieszkających w małych miejscowościach, to Uniwersytety III Wieku, nadal nieliczne i obecne przede wszystkim w większych miastach regionu.

- Poprawia się również baza działających instytucji, placówek i oferowanych usług pomocowo-opiekuńczych adresowanych do ludzi starszych, jednak ciągle jest ona niewystarczająca ze względu na stale wzrastające zapotrzebowanie.
- Na terenie województwa świętokrzyskiego wszystkie gminne ośrodki pomocy społecznej przyznają świadczenia osobom w badanej kategorii wiekowej. Najczęściej przyznawany jest zasiłek celowy, (nieco ponad 10% wskazań mniej). Najmniej powszechną formą pomocy, z powodu nie spełniania przez emerytów/rencistów kryteriów jego przyznawania jest zasiłek okresowy. Pozostałe formy pomocy, świadczone na rzecz osób starszych, a w niektórych przypadkach jednocześnie chorych lub/i niepełnosprawnych mieszkańców, sprowadzają się głównie do usług opiekuńczych, usług specjalistycznych, a w sytuacji braku powyższych do uruchamiania pomocy sąsiedzkiej.
- Niepokojącym zjawiskiem jest słabe wykorzystanie potencjału ludzi starszych, często jeszcze

będących w dobrej kondycji zdrowotnej. Są miejsca, w których nie prowadzi się żadnych działań w tym kierunku lub jedynymi są te, które integrują ludzi starszych przy okazji rzadkich, corocznych świąt czy też imprez lokalnych.

- Respondenci nie posiadali informacji nt: usług czasu wolnego czy wolontariatu seniorów.

Rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania w zakresie polityki społecznej na rzecz świętokrzyskich seniorów.

Proces starzenia się społeczeństwa stawia wyzwania przed polityką społeczną na poziomie samorządów lokalnych. Wymaga podjęcia efektywnych i zintegrowanych działań w obszarze polityki społecznej dostosowanych do specyfiki potrzeb i problemów seniorów. W regionie świętokrzyskim obserwujemy wydłużenie długości życia jego mieszkańców oraz niski wskaźnik przyrostu naturalnego, co wpływa na starzenie się mieszkańców naszego regionu. Ma to niebagatelny wpływ na sposób organizacji całego społeczeństwa. Prognozy demograficzne wskazują na starzenie się populacji. Przewidują, że jeśli taka sytuacja się utrzyma, w 2035 roku młodych ludzi będzie w naszym regionie ponad dwa razy mniej niż emerytów. To wyzwanie dla polityki społecznej. Rzeczywistość stawia nas przed koniecznością zapewnienia opieki nad osobami zależnymi, chorymi, a także do kreowania możliwości aktywizacji osób zdrowych a wyłączonych już z aktywności zawodowej. Przeprowadzone badanie pozwoliło wypracować następujące rekomendacje:

- Opracowanie i wdrożenie fakultatywnego Programu regionalnego oraz Programów lokalnych na rzecz wsparcia seniorów (obejmujących aspekty edukacyjne, grupy wsparcia, poradnictwo).
- Upowszechnianie ogólnopolskich programów ukierunkowanych na wsparcie osób starszych.
- Inwentaryzację lokalnych programów działania, w tym również realizowanych przez organizacje pozarządowe, adresowanych bezpośrednio do seniorów, jak również dotyczących przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu seniorów.
- Sporządzanie „bilansu otwarcia” dotyczącego rezultatów działania instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz seniorów.
- Opracowywanie programów kształcenia i doksztalcenia kadr dla potrzeb geriatry i gerontologii społecznej w tym podjęcie działań mających na celu uzyskanie dla nich statusu kierunków zamawianych lub wspieranych ze środków budżetu państwa lub środków unijnych.
- Stworzenie mapy potrzeb lokalnych środowisk w zakresie wolontariatu seniorów.
- Opracowanie programu przygotowania seniorów do działalności społecznej i wolontariackiej – grupy wsparcia w przełamywaniu barier psychologicznych oraz nabywanie nowych umiejętności.
- Promowanie i honorowanie najciekawszych działań, programów, projektów oraz najlepiej działających seniorów wolontariuszy specjalnymi nagrodami Marszałka Województwa Świętokrzyskiego – np. „Serce na dłoni”.
- Rozwijanie infrastruktury socjalnej nastawionej na wspieranie osób starszych tj. kluby seniora, Uniwersytety III Wieku, placówki dziennego wsparcia.
- Rozwijanie infrastruktury zdrowotnej oferującej usługi medyczne skierowane dla seniorów ze szczególnym uwzględnieniem: poradni geriatrycznych, zakładów opiekuńczo – leczniczych.
- Stworzenie bazy infrastrukturalnej (internetowy portal regionalny dla seniorów, ich rodzin i opiekunów) o świętokrzyskich zasobach w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej (np. odpłatność, dostępność, przyjazne seniorom miejsca, wsparcie dla rodzin i opiekunów).

- Promowanie działań edukacyjnych poprzez uświadamianie dzieciom obowiązków wobec rodziców i opiekunów.
 - Wspieranie autonomii i samodzielności osób starszych w środowisku.
 - Wsparcie rozwoju Domów Pomocy Społecznej w zakresie infrastrukturalnym oraz oferty rehabilitacyjnej, terapeutycznej, socjalnej oraz metod pracy socjalnej z osobami starszymi.
 - Rozwój form opieki niestacjonarnej – upowszechnienie modelu usług asystenta osoby niepełnosprawnej.
 - Promowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej.
 - Tworzenie lokalnych sieci wsparcia rodziny w funkcjach opiekuńczych nad seniorami.
 - Upowszechnianie wizyt patronażowych, pomocy sąsiedzkiej będącej uzupełnieniem pracy środowiskowej.
 - Promowanie w środowisku seniorów aktywnego spędzania czasu wolnego oraz zdrowego stylu życia.
 - Propagowanie wśród seniorów aktywności społecznej i postaw obywatelskich, usług czasu wolnego.
 - Wypracowanie standardów monitoringu sytuacji życiowej osób starszych.
 - Usprawnienie wymiany informacji i koordynacji działań na rzecz seniorów.
 - Wykorzystywanie wiedzy i doświadczenia seniorów np. w przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalnych, grupach doradczych.
 - Inicjowanie, promowanie, wspieranie przedsięwzięć umożliwiających funkcjonowanie osób starszych w roli doradców z różnych dziedzin.
 - Inicjowanie kampanii edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych i zmianę społecznego stereotypu postrzegania seniorów: organizowanie kampanii społecznych przeciwko wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec osób. Obowiązkowa staje się edukacja społeczna poprzez:
 - ◊ budowanie dialogu międzypokoleniowego,
 - ◊ zmniejszenie skali wykluczenia ekonomicznego,
 - ◊ angażowanie osób starszych we wszelakiego rodzaju inicjatywy społeczności lokalnych (integracja)
 - ◊ udrożnianie dostępu osób starszych do usług pielęgnacyjnych, rehabilitacyjnych i zdrowotnych,
 - ◊ eliminowanie przemocy, wykluczenia i dyskryminacji i osób starszych.
- Fakultatywny program senioralny będzie odpowiedzią na fakt starzenia się mieszkańców naszego regionu. Aby skutecznie odpowiadać na wyartykułowane potrzeby świętokrzyskich seniorów planowane i wdrażane polityki publiczne muszą uwzględniać zmiany w dłuższej perspektywie, a realizowane działania muszą być komplementarne. Zmiany są procesem długotrwałym i wymagają zaangażowania w działania nam rzecz osób starszych wszystkich samorządów w społecznościach lokalnych.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2013 rok w regionie świętokrzyskim

Znowelizowana w 2011 roku ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009. Nr 175, poz.1362, z późn. zm) nałożyła na samorządy województw obowiązek opracowania do 30 czerwca każdego roku oceny zasobów pomocy społecznej.

Regionalny Ośrodek Polityki już po raz trzeci dokonał oceny zasobów pomocy społecznej przy pomocy jednolitego narzędzia tj. formularzy dostępnych w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

W 2013 roku przeprowadzone zostały konsultacje z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, w wyniku których dokonano ostatecznej korekty formularzy OZPS. Ocena zasobów pomocy społecznej realizowana była wcześniej jako Bilans potrzeb pomocy społecznej poprzez formularze opracowywane indywidualnie na poziomie każdego samorządu województwa.

Na podstawie analizy danych zawartych w ocenie opracowane zostały rekomendacje zmian w prowadzonych działaniach oraz zostały przedstawione propozycje nowych działań. Dane z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej wykorzystywane są do monitoringu Strategii Polityki

Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020, a także programów wojewódzkich z zakresu polityki społecznej.

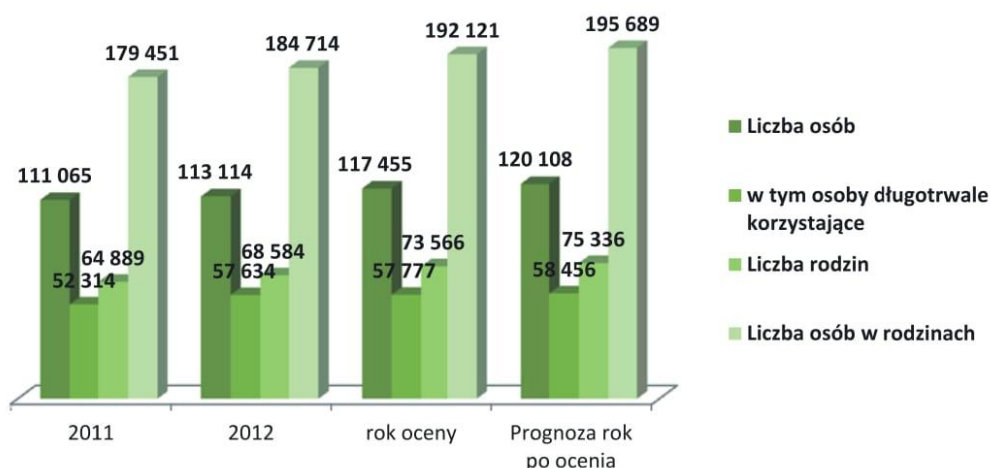
Zgromadzone informacje pozwalają przedstawić wyniki oceny zasobów pomocy społecznej. Dane o sytuacji społecznej i demograficznej

W 2013 roku w województwie świętokrzyskim nie odnotowano poprawy w zakresie niekorzystnych tendencji demograficznych, społeczeństwo nadal „starzeje” się, w związku z czym konieczny jest rozwój takich form instytucji pomocy jak: usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, podnoszenie standardów domów pomocy społecznej, rozwój form opieki stacjonarnej, promowanie i rozwijanie działalności klubów seniora, uniwersytetów III wieku oraz wspieranie działalności organizacji pozarządowych w obszarze wsparcia seniorów.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Na przestrzeni lat 2011-2013 obserwowany jest wzrost liczby osób, którym jednostki organizacyjne pomocy społecznej udzieliły pomocy i wsparcia, zarówno

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2011-2013 wraz z prognozą.

w formie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych.

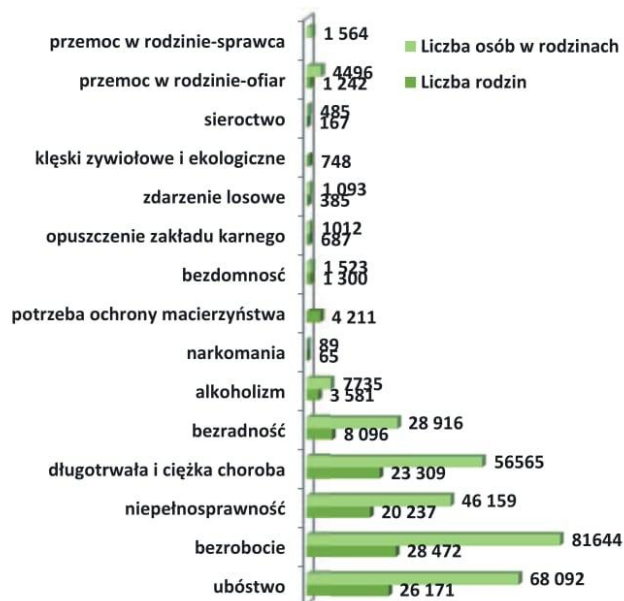
W roku 2013 obserwujemy wzrost wskaźnika liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia na 1000 mieszkańców z 113,80 w 2012 r. do 114,68 w 2013 r. oraz spadek wartości wskaźnika udziału osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców z 54% w 2012 r. do 51% w 2013 r. **(wpływ na taką sytuację miała zmiana kryteriów dochodowych przyznawania pomocy społecznej, która weszła w życie 1 października 2012 r., obecnie kryterium dochodowe to: 542 zł – dla osoby samotnie gospodarującej, – 456 zł – dla osoby w rodzinie)**

W 2013 roku na terenie województwa świętokrzyskiego:

- 49 202 osób otrzymało świadczenie pieniężne,
- 90 869 osób otrzymało świadczenie niepieniężne.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2013 roku w regionie.

W 2013 roku, podobnie jak w poprzednich latach najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej były: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba oraz bezradność.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż charakteryzując rodzinę z punktu widzenia powodu przyznania pomocy, podane zostały wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej wymienione w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Oznacza to, iż w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy, np. bezrobocie, alkoholizm itd.

Wybrane usługi pomocy społecznej

Pomoc społeczna świadczy na rzecz beneficjentów szereg usług. Poniżej prezentujemy wybrane usługi wraz z liczbą osób nimi objętych w roku 2013r.

- Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 829 osób,
- Poradnictwo specjalistyczne – 7 752 osoby,
- Praca socjalna – 117 804 osoby,
- Interwencja kryzysowa – 2 716 osób,
- Kontakt socjalny – 5 750 osób
- Indywidualne programy pomocy (w tym: indywidualny program zatrudnienia socjalnego, plan pracy z rodziną, indywidualny program wychodzenia z bezdomności) – 1 452 osoby.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Na podstawie danych jakie wpłynęły do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej zinwentaryzowane zostały zasoby instytucjonalne zlokalizowane na terenie województwa świętokrzyskiego. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej obejmują:

79 ośrodków wsparcia, w tym: 33 środowiskowe domy samopomocy, 5 dziennych domów pomocy, 11 klubów samopomocy, 17 noclegowni i schronisk dla bezdomnych,

- 10 rodzinnych domów pomocy,
- 18 mieszkań chronionych,
- 7 ośrodków interwencji kryzysowej,
- 12 jednostek specjalistycznego poradnictwa,
- 11 placówek wsparcia dziennego,
- 33 placówki opiekuńczo –wychowawcze,
- 6 centrów integracji społecznej,
- 11 klubów integracji społecznej,
- 38 warsztatów terapii zajęciowej,
- 4 zakłady aktywności zawodowej,
- 95 klubów seniora.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2013 obserwujemy znaczne deficyty w zakresie zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia. Największe deficyty obserwujemy w dostępności do: dziennych domów pomocy, noclegowni i schronisk dla bezdomnych, klubów samopomocy, mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, placówek wsparcia dziennego, centrów i klubów integracji społecznej.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

W 2013 roku na terenie województwa świętokrzyskiego zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie było **2 183** pracowników, z czego:

- **142** pracowników zatrudnionych było na stanowiskach kierowniczych (co stanowi 6% ogółu kadry jops),
- **826** pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracownika socjalnego (37% kadry zatrudnionej w jops) z tego:
- **628** osób posiadało wykształcenie wyższe (76% ogółu),
- **198** osób posiadało wykształcenie średnie (24% ogółu),
- **141** osób mogło pochwalić się specjalizacją 1-ego stopnia w zawodzie (17% ogółu),
- **47** osób posiadało specjalizację 2-ego stopnia w zawodzie (5% ogółu),
- **77** pracowników posiadało specjalizację z organizacji pomocy społecznej (9% ogółu).

1 250 pracowników zatrudnionych na innych stanowiskach (57% ogółu pracowników zatrudnionych w jops).

W 2013 roku liczba pracowników socjalnych w województwie świętokrzyskim wyniosła **826** osób, z czego **176** osób stanowili pracownicy socjalni zatrudnieni w ramach projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

Na realizację zadań własnych i zleconych w obszarze pomocy społecznej samorządu w 2013 roku w ramach Działu 852 wydatkowały kwotę **941 207 520,00 zł**. Prognozy samorządów na lata kolejne tj. 2014 i 2015 wskazują na konieczność zwiększenia w stosunku do 2013 roku o 0,8% w 2014 roku i 2,5% w 2015 roku wolumenu środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej.

Z analizy struktury budżetów samorządów lokalnych województwa świętokrzyskiego wynika, iż jednostki organizacyjne pomocy społecznej redystrybuują ponad 80%

wydatków na pomoc społeczną, pozostała część środków finansowych jest w gestii odpowiednich urzędów miast/gmin.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W 2013 roku w projektach finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wzięło udział **5 096** osób – najwięcej w powiecie kieleckim, mieście Kielce, powiecie starachowickim oraz ostrowieckim. W ramach projektów współfinansowanych lub finansowanych ze środków uzyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych w 2013 roku w województwie świętokrzyskim skorzystało **828** osób. Największą aktywnością projektową wykazano się w następujących powiatach: kieleckim, staszowskim, opatowskim oraz ostrowieckim. Natomiast w ramach realizowanych projektów, współfinansowanych lub finansowanych ze środków pochodzących z budżetu województwa, w ramach zainicjowanych programów przez daną jednostkę samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim działaniami objętych zostało **11 729** osób.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Zapisy ustawy o pomocy społecznej umożliwiają organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego współpracę z organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Organizacje pozarządowe traktują samorząd terytorialny jako swego naturalnego partnera, odgrywają dużą rolę w kształtowaniu i realizowaniu zasad tworzenia wspólnych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. W 2013 roku liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania w obszarze pomocy i wsparcia, wyniosła **166** a wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych wyniosła **10 555 014 zł**. Najwięcej zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2013 roku zrealizowano w powiatach: starachowickim (32 umowy), kieleckim (27 umów), ostrowieckim (24 umów), sandomierskim (18) oraz w mieście Kielce (20 umów). W pozostałych powiatach nie odnotowano większej aktywności w ramach współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

PROGRAM WSPÓŁPRACY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2013 R.

INFORMACJA Z REALIZACJI

Ustawa o działalności pożytku publicznego o wolontariacie obliguje samorządy wszystkich szczebli do uchwalenia rocznych Programów Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2013 Sejmik przyjął Uchwałą Nr XXV/436/12 z dnia 26 listopada 2012 r.

Sprawozdanie z jego realizacji opracowane zostało przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w oparciu o materiały uzyskane z departamentów oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego- odpowiedzialnych – za realizację zadań poszczególnych priorytetów.

W 2013 r. organizacjom pozarządowym przekazano:

- z budżetu Samorządu Województwa kwotę: **3 mln 331 tys 191 zł**, z czego:
 - **3 mln 237 tys 717 zł** w ramach otwartych konkursów ofert,
 - **93 tys 474 zł** w ramach trybu pozakonkursowego.

Najwięcej środków organizacjom pozarządowym przekazał w ramach zleczonych zadań:

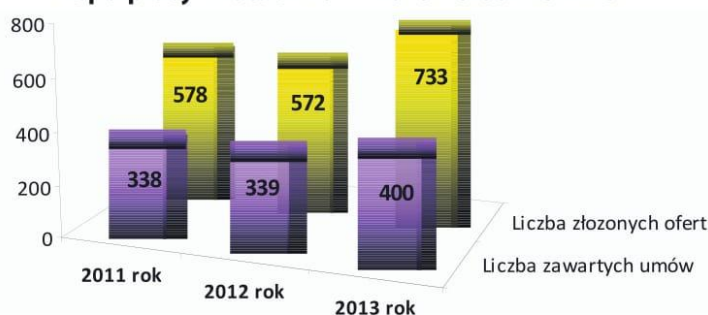
- Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki: **2 mln 476 tys 967 zł** – zawarto 285 umów w otwartym konkursie, 5 umów w trybie pozakonkursowym.
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: **555 tys 424 zł** – zawarto 56 umów w otwartym konkursie ofert,

6 umów w trybie pozakonkursowym.

W 2013 r. organizacje pozarządowe złożyły 733 oferty współpracy. Zawartych zostało łącznie 400 umów na realizację zadań publicznych.

W 2013 roku podpisano najwięcej umów z organizacjami pozarządowymi oraz złożona została największa liczba ofert współpracy. W roku 2013 podpisano **400** umów na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe złożyły **733** oferty współpracy. W porównaniu **w roku 2011 (338 umów/578 ofert współpracy) i w roku 2012 (339 umów/572 oferty współpracy)** liczba zawartych umów była większa odpowiednio o **15,5%** i **15,25%**, a liczba złożonych ofert współpracy odpowiednio była większa o **21,14%** i **21,96%**. W roku 2013 pomimo przekazania najniższej kwoty z budżetu samorządu województwa zawarta została największa liczba umów. Należy jednak zauważyć, iż rok 2011 i 2012 cechuje zbliżona tendencja zarówno pod kątem wysokości środków przeznaczonych z budżetu samorządu województwa jak i złożonych przez organizację pozarządowe ofert współpracy i podpisanych umów.

Zestawienie ilości zawartych umów i złożonych ofert współpracy w latach 2011-2013 – środki UMWŚ

WYDAWCA:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
www.sejmik.kielce.pl
e-mail:
tel.: 41 342 12 42

Koncepcja i redakcja:

Barbara Jakacka-Green – Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej
Zebranie materiałów i opracowanie: Zespół Obserwatorium Integracji Społecznej
Zdjęcia: Archiwum Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

© Copyright by Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach

Biuletyn – publikacja przygotowana w ramach realizacji projektu Koordynacja na rzecz aktywnej integracji współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt jest realizowany przez Obserwatorium Integracji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w ramach Działania 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Wydanie I/2014 r.

Nakład: 1000 egzemplarzy

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Skład i druk

15-691 Białystok
ul. Kleeberga 14B
tel. 85 868 40 60
e-mail: druk@bialykruk.com

